

بررسی ارتباط بین نگهداشت وجه نقد با بازده مورد انتظار سهام، بازده واقعی، ریسک سیستماتیک

پژوهش
دانشجویی
حسابداری و مدیریت (جلد ششم)
شماره ۷۳ / زمستان ۱۴۰۱ / صفحه ۷۰ - ۷۷

دکتر فائق احمدی

استادیار گروه حسابداری، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران. (نویسنده مسئول).
faeghahmadi@gmail.com

دکتر حمید رستمی جاز

استادیار گروه حسابداری، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران.
hamid.rostami1358@gmail.com

ارسلان احمدعلی

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد علوم و تحقیقات- مرکز آموزش بین الملل قشم، قشم، ایران.
arsalanahmadali@gmail.com

محمد جواد اکبری

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد علوم و تحقیقات- مرکز آموزش بین الملل قشم، قشم، ایران.
mohamad.javad.akbari@gmail.com

چکیده

نگهداری پول نقد مزايا و هزينه‌های خود را دارد. هدف اصلی از نگهداشت وجه نقد کاهش شوک‌های مالی، به حداقل رساندن هزينه‌های سرمایه، اجازه دادن به پروژه‌های سرمایه‌گذاری برای انجام کارآمد در صورت وجود محدودیت‌های مالی است. نگهداری وجه نقد در ذخایر یک شرکت به عنوان محافظی در برابر شوک‌های مالی آتی عمل می‌کند و شرکت‌ها تمايل به انباست نقدینگی برای مقابله با بحران مالی احتمالی در سال‌های آينده دارند. نگهداری وجه نقد همچنین هزينه سرمایه و هزينه‌های مرتبط با تأمین مالی خارجی را به حداقل می‌رساند، انتظارات سرمایه‌گذاران از بازده سرمایه را افزایش می‌دهد. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین نگهداشت وجه نقد و بازده مورد انتظار سهام می‌باشد. جامعه آماری اين پژوهش، كليه شرکت‌های پذيرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران هستند و ۱۳۴ شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ به روش حذف سامانمند انتخاب شده‌اند. همچنین برای آزمون فرضيه‌های پژوهش، از الگوي رگرسيون چندمتغيره مبتنی بر داده‌های تركيبي استفاده شد. نتایج حاکي از آن است که بين نگهداشت وجه نقد و بازده مورد انتظار سهام رابطه مستقيم و معناداري وجود دارد. همچنین بين نگهداشت وجه نقد و ريسک سیستماتیك رابطه مستقيم و معناداري وجود ندارد. بين نگهداشت وجه نقد و بازده واقعی سهام شرکت رابطه مستقيم و معناداري وجود دارد.

وازگان کلیدی: نگهداشت وجه نقد، بازده مورد انتظار سهام، بازده واقعی، ريسک سیستماتیك.

مقدمه

پس از بحران مالی سال ۲۰۰۸، دانشگاهیان و متخصصان مالی توجه خود را بر روی دارایی‌های نقدی شرکت‌ها متمرکز کرده‌اند، زیرا تصور می‌شود دارایی‌های نقدی بر چشم‌انداز سرمایه‌گذاری، ريسک و در نتيجه سودآوری مورد انتظار سهام در آينده تأثير می‌گذارند (راو و همکاران^۱، ۲۰۱۳). درحالی که مطالعاتی در مورد عوامل تعیین‌کننده نگهداشت وجه نقد و همچنین مطالعاتی در مورد رابطه آن‌ها با ارزش شرکت وجود دارد، مطالعات مربوط به رابطه بين نگهداشت وجه نقد،

^۱ Rao et al

ریسک و بازده سهام مورد انتظار کمیاب است، همچنین، یافته‌ها به عنوان مرجعی برای شرکت‌هایی در اقتصادهای توسعه یافته مانند ایالات متحده و اروپا که بازارهای سرمایه عمیق‌تر و توسعه‌یافته تر هستند بنابراین، بازارهای اقتصادهای نوظهور، مشکلات نمایندگی و عدم تقارن اطلاعاتی را نمی‌توانند نشان دهند (Dloof^۱، ۲۰۰۳).

با توجه مطالعه به اویار و کانگروموس^۲ (۲۰۱۳) بازارهای نوظهور در جنبه‌هایی با بازارهای توسعه یافته متفاوت هستند، که شامل چارچوب نظارتی ضعیف، حاکمیت شرکتی شکننده، حمایت ضعیف از سهامداران اقلیت و افسای ضعیف اطلاعات می‌باشد. این عوامل پیامدهایی برای شرکت‌های فعال در بازارهای نوظهور، مانند ایجاد مشکلات نمایندگی و افزایش هزینه‌های مرتبط با تأمین مالی خارجی دارند. بنابراین، میزان عدم تقارن اطلاعاتی بر سطوح نگهداشت وجه نقد تأثیر می‌گذارد، به این معنی که شرکت‌هایی که در کشورهایی فعالیت می‌کنند که سطوح عدم تقارن اطلاعاتی بالاتر است، دارای سطوح پایین تری از نگهداشت وجه نقد هستند (چانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۵). از این رو، انتظار می‌رود که رابطه منفی بین عدم تقارن اطلاعات و دارایی‌های نقدی که برای کشورهای در حال ظهور یافت می‌شود، بر رابطه بین دارایی‌های نقدی و بازده سهام مورد انتظار تأثیر می‌گذارد، علیرغم اینکه موضوع نگهداشت وجه نقد موضوع بسیار مهمی است، مطالعات اندکی به این مشکل می‌پردازند.

شواهد مطالعات تجربی نشان می‌دهد شرکت‌هایی با ریسک بالاتر، یعنی شرکت‌هایی که همبستگی بیشتری بین جریان‌های نقدی و عملکرد سهام خود دارند، عموماً دارای سطوح نقدی بالاتری هستند، زیرا در آینده مستعد کسری‌های نقدی هستند بر این اساس، سطح بالایی از نقدینگی شرکت نشان دهنده خطر محدودیت مالی خواهد بود و با بازده مورد انتظار بالاتری همراه خواهد بود (وانگ، ۲۰۱۲). بنابراین، اگر سطح نگهداشت وجه نقد نشان دهنده منابع مختلف ریسک مانند نوسانات جریان نقدی و مالی باشد با توجه به محدودیت‌ها، انتظار می‌رود شرکت‌هایی که دارایی‌های نقدی بیشتری را ایجاد می‌کنند، این کار را انجام دهند، زیرا جریان‌های نقدی نوسان بیشتری دارند و بنابراین، ریسک بالا با بازده سهام مورد انتظار بالاتری همراه است (سایموتن^۴، ۲۰۱۰).

ادبیات تحقیق

نگهداشت وجه نقد در ۲۰ سال گذشته موضوع مورد توجه ویژه در امور مالی شرکت‌ها بوده است. کار اصلی اپلر و همکاران^۵ (۱۹۹۹) از این ایده حمایت می‌کند. درحالی که درست است که در ادبیات مطالعه عوامل تعیین کننده نگهداشت وجه نقد اکثریت بزرگی از مشارکت‌ها را تشکیل می‌دهد، این موضوع در رابطه با سایر مفاهیم مهم در حوزه مالی شرکت‌ها مانند ارزش شرکت، ریسک‌های مالی و شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. با این حال، آثار کمی رابطه آن را با بازده سهام مورد انتظار مطالعه کرده‌اند. فرآیند جستجو نشان داد که مطالعات اندک و بسیار جدید هستند، عمدتاً پس از بحران سال ۲۰۰۸، زمانی که نقدینگی شرکت شروع به ایجاد یک عامل ریسک کرد، پیش‌بینی بازده مورد انتظار سهام اولین مطالعه‌ای که به این رابطه پرداخته است با مطالعه سایموتن (۲۰۱۰) مطابقت دارد، که در آن مشخص شد که یک رابطه مشبت بین مازاد وجه نقد شرکت و بازده سهام مورد انتظار وجود دارد. شرکت‌هایی که نقدینگی مازاد بیشتری دارند، بتای بازار بالاتر و بازدهی پایین‌تری در طول بحران‌های بازار دارند. همچنین، شرکت‌هایی که دارای وجه نقد مازاد بالا هستند، بسیار بیشتر از پول نقد پایین خود در آینده سرمایه گذاری می‌کنند، اما بازده سهام مورد انتظار بالاتری را تجربه

¹ Deloof

² Uyar and Güngörümüs

³ Chung

⁴ Simutin

⁵ Opler

نمی کنند. به طورکلی، این شواهد با این تصور سازگار است که دارایی‌های نقدی اضافی گزینه‌های رشد پر ریسک را نشان می‌دهد (بر یک و لیائو^۱، ۲۰۱۷).

پس از آن، پالازو^۲ (۲۰۱۲) با استفاده از نمونه‌ای از شرکت‌ها مانند سیموتین (۲۰۱۰) مطالعه‌ای را انجام داد که در آن مدلی را توسعه داد و به طور تجربی آزمایش کرد که نشان می‌دهد چگونه همبستگی بین جریان‌های نقدی و منبع ریسک بر سیاست نگهداشت وجه نقد بهینه تأثیر می‌گذارد، شرکت‌های ریسک پذیر (یعنی شرکت‌هایی که همبستگی بیشتری بین جریان‌های نقدی و ریسک دارند) به احتمال زیاد از تأمین مالی خارجی برای تأمین مالی تمرين‌های گزینه رشد خود استفاده می‌کنند بنابراین، پس انداز بیشتری به دست می‌آورند. این انگیزه پس انداز، به عنوان یک اقدام احتیاطی، دلالت بر یک رابطه مثبت بین بازده مورد انتظار سهام و دارایی‌های نقدی دارد. علاوه بر این، این رابطه مثبت برای شرکت‌هایی با گزینه‌های رشد کمتر با ارزش قوی‌تر است (گارویتو و همکاران^۳، ۲۰۲۱).

رفتار نگهداری وجه نقد شرکت‌ها پس از مشارکت میلر و اور^۴ (۱۹۶۶) و کار اولیه مو迪گلیانی و میلر^۵ (۱۹۵۸) توجه زیادی زیادی را در ادبیات مالی به خود جلب کرده است. با این حال، پیشنهاد کرد که شرکت‌ها می‌توانند به راحتی وجوه خود را در بازارهای بدون ریسک تضمین کنند و نیازی به نگهداشت پول نقد برای مسائل نقدینگی آتی نیست. عملاً بازارهای سرمایه بدون ریسک وجود ندارد و شرکت‌ها همیشه نمی‌توانند به اندازه‌ای که نیاز دارند وجوه جمع‌آوری کنند، بنابراین باید به سمت منابع خارجی برای تأمین سرمایه حرکت کنند. چرا شرکت‌ها همیشه به پول نقد نیاز دارند؟ آیا سطح بهینه نگهداری وجه نقد وجود دارد؟ آیا شرکت‌هایی با سلسله مراتب سازمانی متفاوت مقدار متفاوت وجه نقد نگهداری و می‌کنند؟ برای پاسخ به این سوالات اساسی، تعدادی از محققین تلاش کرده‌اند تصویر روشنی از تصمیمات نگهداری وجه نقد اتخاذ شده توسط شرکت‌ها ترسیم کنند. کینز^۶ (۱۹۳۶) تأکید کرد که پول نقد به عنوان یک اقدام ایمنی در برابر حوادث پیش‌بینی نشده عمل می‌کند. پس از سه دهه، یک مدل معاوضه برای تعیین سطح نقدی بهینه یک شرکت توسط میلر و اور (۱۹۶۶) ارائه شد و این مدل ایده ایجاد یک معاوضه بین هزینه‌ها و منافع نگهداری وجه نقد را مورد بحث قرار می‌دهد. بر عکس، مایرز (۱۹۸۴) پیشنهاد و استدلال کرد که سطح بهینه یا هدف وجه نقد وجود ندارد و یک شرکت تنها سعی می‌کند عدم تقارن اطلاعات را در حین دسترسی به هزینه‌های تأمین مالی خارجی به حداقل برساند. بر اساس این استدلال، شرکت ابتدا از سود انباشته خود برای تأمین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری خود استفاده می‌کند، سپس بدھی دریافت می‌کند و در نهایت، از سهام خود در سرمایه‌گذاری‌های خود استفاده می‌کند (سیدیکیوا و همکاران^۷، ۲۰۱۸).

به طور مشابه، وانگ^۸ (۲۰۱۲) تأثیر نقدینگی شرکتی را بر بازده سهام شرکت بررسی کرد و دریافت که شرکت‌هایی که وجه نقد بیشتری دارند، بازده سهام مورد انتظار بالاتری دارند، زیرا آن‌ها در معرض ریسک‌های بالاتری هستند. به طورکلی، شرکت‌هایی با نقدینگی بیشتر شرکت‌ها تمایل دارند کوچکتر بودن، بتای بالاتر، جریان‌های نقدی نوسان بیشتر و محدودیت‌های مالی بیشتری داشته باشد. او همچنین نشان داد که نقدینگی شرکت حاوی اطلاعات ریسک متفاوت از عوامل اندازه و ارزش مدل فاما فرنچ است، که نشان می‌دهد نقدینگی شرکت می‌تواند به عنوان نماینده ریسک جریان نقدی و ریسک محدودیت مالی شرکت‌ها باشد (وانگ، ۲۰۱۲). با این وجود، و برخلاف مطالعات قبلی،

¹ Brick and Liao

² Palazzo

³ Garavito

⁴ Miller and Orr

⁵ Modigliani and Miller

⁶ Keynes

⁷ Siddiqua

⁸ Wang

سودجاهین^۱(۲۰۱۳) رابطه مثبت بین این دو متغیر را با استفاده از معیار جدیدی از نگهداشت وجه نقد آزمون می‌کند، که نشان می‌دهد، متفاوت از پیشنهاد سیموتونین (۲۰۱۰) تغییرات در سطح نگهداشت وجه نقد، نه نگهداشت وجه نقد به تهایی، که قدرت بیشتری برای پیش‌بینی بازده سهام مورد انتظار دارد با این حال، نتایج آن‌ها با موارد فوق مطابقت دارد. به همین ترتیب، این رابطه توسط رائو و همکاران^۲(۲۰۱۳) آزمون شد، به این نتیجه رسید که نگهداشت وجه نقد می‌تواند عملکرد آتی سهام شرکت را پیش‌بینی کند و شرکت‌هایی که دارای وجه نقد بالاتری هستند، به طور متوسط بازده بالاتری را تجربه می‌کنند، که نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران باید در هنگام تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری توجه زیادی به نگهداشت وجه نقد داشته باشند، چن و همکاران^۳(۲۰۱۶)، با استفاده از یک جزء اختیار واقعی از دارایی‌های نقدی، به این نتیجه رسیدند که بازده سهام شرکت‌های با بالاتر نگهداشت وجه نقد با شوک وارد به جزء گزینه واقعی همبستگی مثبت دارد.

مطالعات متعددی جنبه‌های مختلف نگهداشت وجه نقد را بررسی کرده‌اند. فرسارد (۲۰۱۰) علاوه بر مطالعاتی که اثرات نگهداشت وجه نقد را بر عملکرد عملیاتی و ارزش شرکت بررسی می‌کند، اشاره می‌کند که سیاست نگهداشت وجه نقد نتیجه ملاحظات استراتژیک است. داشتن ذخایر نقدی بیشتر، شرکت را قادر می‌سازد تا سهم بازار بالاتری نسبت به رقبای خود به دست آورد. در عین حال، داشتن ذخایر نقدی بالاتر می‌تواند به بهبود عملکرد عملیاتی صنعت کمک کند. ادبیات اخیر عمدهاً عوامل تعیین‌کننده نگهداشت وجه نقد را مورد بحث قرار می‌دهد. مطالعات نشان می‌دهد که فرصت‌های سرمایه‌گذاری، محدودیت‌های تأمین مالی، حاکمیت شرکتی، درجه تنوع و قوانین حمایت از استخدام (کارپوز و همکاران^۴، ۲۰۱۹)، و عدم اطمینان سیاست می‌توانند بر دارایی‌های نقدی شرکت‌ها تأثیر بگذارند. مطالعات متعددی همچنین دارایی‌های نقدی را در رابطه با تصمیمات مالی شرکت، از جمله اثرات نگهداشت وجه نقد بر تصمیمات سرمایه‌گذاری، بررسی می‌کند (مرکاتانتی و همکاران^۵، ۲۰۱۹)؛ مخارج تحقیق و توسعه و همچنین تصمیم‌گیری مربوط به به تأمین مالی، سیاست تقسیم سود، و سایر مسائل مالی می‌باشد. برخی از مطالعات نشان می‌دهند که محدودیت‌های تأمین مالی بر همبستگی بین نگهداشت وجه نقد و سرمایه‌گذاری‌ها، کارایی استفاده از دارایی‌های نقدی، و سیاست نگهداشت وجه نقد تأثیر می‌گذارند. حاکمیت شرکتی بر هزینه‌های تأمین مالی شرکت‌ها نیز تأثیر می‌گذارد و در نتیجه بر سیاست نگهداشت وجه نقد تأثیر می‌گذارد (دوئان و همکاران^۶، ۲۰۲۰).

شرکت‌ها اغلب در حفظ سطح نقدینگی مناسب برای محافظت در برابر اثرات رکود احتمالی شکست می‌خورند. چن و همکاران (۲۰۱۸) نشان می‌دهد که شرکت‌هایی با پول نقد از پیش ذخیره شده بیشتر تمایل به افزایش سرمایه‌گذاری در طی رکودهای شدید اقتصادی دارند. بنابراین، در طول یک بحران مالی، دارایی‌های نقدی بالا می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند تا با مشکلات سرمایه‌گذاری ناکافی مقابله کنند، اrndس و همکاران^۷(۲۰۱۸) نشان می‌دهد که دارایی‌های نقدی شرکت‌ها انعطاف‌پذیری برای سرمایه‌گذاری برای شرکت‌هایی که فرصت‌های توسعه در زمان بحران دارند، فراهم می‌کند. شرکت‌هایی با دارایی نقد بالا می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های مرتبط انجام دهند و حتی شتاب رشد پیگیری را افزایش دهند تا بتوانند به سرعت بهبود یافته و عملکرد عملیاتی خود را پس از یک بحران مالی بهبود بخشنده، از این‌رو،

¹ Sodjahn

² Rao

³ Chen

⁴ Karpuz

⁵ Mercado

⁶ Duong

⁷ Ahrends

هدف بررسی این است که آیا شرکت‌هایی که دارایی نقدی بالاتری دارند می‌توانند به سرعت عملکرد عملیاتی خود در بازده مورد انتظار نشان می‌دهند؟

روند بررسی ادبیات نشان می‌دهد که در حالی که موضوع نگهداشت وجه نقد از رویکردهای مختلف مورد بررسی قرار گرفته است، این مطالعات به رابطه بین دارایی‌های نقدی و بازده سهام مورد انتظار در کشورهای نوظهور که با داشتن درجه بالایی از عدم تقارن اطلاعات مشخص می‌شوند، پرداخته نشده است. این شرط مستلزم نیاز به اعتبار تئوری روابط پیشنهادی در سناریویی است که با عدم تقارن اطلاعاتی مشخص می‌شود. بنابراین، از آنجایی که مرور ادبیات مطالعاتی را برای اقتصادهای نوظهور بازیابی می‌کند، اما تنها تعداد کمی از آن‌ها که دامنه آن‌ها فقط اقتصادهای توسعه‌یافته را شامل می‌شود، این شرط نشان می‌دهد که شکافی در ادبیات از نظر مدل‌های ارزش‌گذاری دارایی وجود دارد، بنابراین انگیزه توسعه می‌شود.

پیشینه تجربی پژوهش

چانگ و یانگ^۱ (۲۰۲۲) به بررسی نقش نگهداشت وجه نقد را در طول بحران بررسی نمودند، اینکه آیا شرکتی که دارایی نقدی بالاتری دارد می‌تواند به سرعت عملکرد عملیاتی را پس از بحران مالی بازیابی کند یا خیر؟ نتایج نشان داد اگر یک شرکت دارایی وجه نقد بالاتری داشته باشد، عملکرد عملیاتی آن پس از بحران مالی با سرعت بیشتری بهبود می‌یابد. این نتایج پس از محاسبه درون‌زایی و تست‌های مختلف پایدار باقی می‌ماند. همچنین دارایی‌های نقدی بالاتر باعث افزایش هزینه‌های سرمایه و هزینه‌های تحقیق و توسعه می‌شود که عملکرد شرکت‌ها را با سرعت بیشتری پس از بحران مالی بهبود می‌بخشد علاوه بر این، تفاوت در محدودیت‌های تأمین مالی، حاکمیت شرکتی و درجه توسعه مالی بر رابطه بین نگهداشت وجه نقد و سرعت بهبود پس از بحران تأثیر می‌گذارد بنابراین، شرکت‌ها باید باحتیاط دارایی‌های نقدی را در حساب‌های خود ذخیره کنند تا در برابر شرایط اضطراری غیرمنتظره محافظت کنند.

لوی و همکاران^۲ (۲۰۲۲) به بررسی اینکه آیا پیشینه فرهنگی مدیران ارشد اجرایی (مدیر عامل) بر نگهداشت وجه نقد شرکت تأثیر می‌گذارد؟ با استفاده از داده‌های بریتانیا از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸، نتایج نشان داد که مدیران عامل با پیشینه فرهنگی که بر فاصله قدرت و اجتناب از عدم قطعیت تأکید دارند، به طور مثبتی با دارایی‌های نقدی شرکت‌ها مرتبط هستند، در حالی که مدیران عامل با پیشینه فرهنگی که بر مردانگی تأکید دارند، با نگهداشت وجه نقد شرکت ارتباط منفی دارند. تحلیل‌های بیشتر نشان می‌دهد که تأثیر زمانی که قدرت در میان مدیران ارشد مرکز می‌شود، زمانی که مدیران اجرایی در پیگیری اهداف خود دارای صلاحیت هستند و عدم تقارن اطلاعاتی زیاد است، بیشتر می‌شود.

حسن و همکاران^۳ (۲۰۲۲) به بررسی تأثیر ریسک شهرت شرکتی بر نگهداشت وجه نقد برای شرکت‌های فهرست شده ایالات متحده در دوره ۲۰۰۷-۲۰۱۸ را بررسی نمودند. نتایج نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که ریسک شهرت بالایی دارند به طور قابل توجهی وجه نقد بیشتری نگهداشت می‌کنند، این رابطه مستند حتی پس از کنترل صریح سایر عوامل تعیین‌کننده نگهداشت وجه نقد، از جمله عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت، ادامه می‌یابد با استفاده از یک سری تجزیه و تحلیل، نشان داد که این رابطه ناشی از مشکلات درون‌زایی نیست علاوه بر این، رابطه مثبت بین ریسک شهرت و دارایی‌های نقدی برای شرکت‌هایی با محدودیت‌های تأمین مالی بیشتر و مشکلات نمایندگی، و برای شرکت‌های رشد،

¹ Chang and Yang

² Loi

³ Hasan

بالغ و مترلزلر تر مشهودتر است. در یک آزمون اضافی، نشان دادند که شرکت‌هایی که ریسک شهرت پایینی دارند، با ارزش نهایی نقدینگی بالاتری نسبت به همتایان با ریسک شهرت بالا مرتبط هستند.

نائومسکی و همکاران^۱ (۲۰۲۲) به بررسی تأثیر عوامل تعیین‌کننده بین شرکتی بر دارایی‌های نقدی شرکت در اروپای جنوب شرقی^۲ می‌پردازد. نمونه بزرگی از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را بررسی نمودند. که دارایی‌های نقدی شرکت‌های SEE به طور متوسط ۶۹.۶ درصد از کل دارایی‌ها است که نسبت به کشورهای توسعه‌یافته کمتر است. عوامل تعیین‌کننده بین شرکتی تأثیر قابل توجهی بر دارایی‌های نقدی شرکت دارند. نتایج نشان می‌دهد که دارایی‌های نقدی به طور مثبت تحت تأثیر اندازه شرکت‌ها، جریان نقدی، عدم قطعیت جریان نقدی، سرسید بدھی و فرصت‌های رشد قرار می‌گیرد. دارایی‌های نقدی تحت تأثیر سرمایه در گردش خالص، اهرم مالی و مخارج سرمایه‌ای منفی است. شرکت‌های SEE در بازارهای مالی توسعه‌یافته با دسترسی محدود به منابع مالی فعالیت می‌کنند و تصمیمات مربوط به نگهداری وجه نقد آن‌ها عمدهاً با انگیزه معامله تعیین می‌شود. و نگهداری وجه نقد شرکت عمدهاً با استفاده از رابطه بین سرمایه‌گذاری‌های سرمایه و وجود تولید داخلی تعیین می‌شود.

چن و همکاران^۳ (۲۰۲۰) به بررسی ارتباط بین کنترل‌های داخلی، مدیریت ریسک و نگهداشت وجه نقد پرداختند. با بهره‌برداری از یک محیط منحصر به فرد در چین که در آن کنترل‌های داخلی برای مدیریت ریسک‌ها در نظر گرفته شده است، بررسی شد که چگونه کنترل‌های داخلی سیاست‌های نگهداشت وجه نقد را شکل می‌دهند، نتایج نشان می‌دهد که شرکت‌هایی با کیفیت کنترل داخلی بالاتر، کمتر احتمال دارد که دارایی‌های نقد غیرعادی، اعم از نقدینگی مازاد یا کسری داشته باشند، و این اثر ناشی از کیفیت حاکمیت شرکتی نیست، همچنین که شرکت‌هایی با کیفیت کنترل داخلی بالاتر احتمال بیشتری دارد که پرداخت‌های سود سهام را افزایش دهند و کمتر احتمال دارد سرمایه‌گذاری‌های آینده را افزایش دهند، به‌ویژه زمانی که شرکت‌ها تجربه منفی با سرمایه‌گذاری‌های قبلی داشته باشند.

در پژوهش‌های داخلی با موضوع مرتبط به پژوهش حاضر، اصولیان و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی تأثیر وجه نقد مازاد بر ارزش شرکت و بررسی منافع نگهداری وجه نقد در ریسک نقدشوندگی سهام شرکت‌های رشدی یا دارای محدودیت مالی پرداختند. پژوهش حاضر در زمرة پژوهش‌های پس‌رویدادی قرار دارد. داده‌های استفاده شده در پژوهش، از ۱۸۹ شرکت بورس اوراق بهادار تهران، در فاصله سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۷ جمع‌آوری شده است. برای بررسی ریسک نقدشوندگی سهام شرکت‌ها، از معیار جدید لیو (۲۰۰۶) استفاده شده است. آزمون‌هایی که در این پژوهش برای بررسی آمار توصیفی و دستیابی به نتایج اجرا شده‌اند، عبارت‌اند از: جارک - برا، آرج انگل، BDS، باکس - پیرس، ریشه واحد IPS، همنباشتگی، F لیمر و هاسمن. نتایج آزمون‌های پژوهش نشان می‌دهد که وجه نقد مازاد، معیار ارزشمندی برای ریسک نقدشوندگی شرکت‌ها به شمار می‌رود و تحت تأثیر فرصت‌های رشد یا محدودیت‌های تأمین مالی، اثر آن تشديد می‌شود.

اقدامی و همکاران (۱۳۹۹) به بررسی رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نگهداشت وجه نقد با تأکید بر نقش واسطه‌ای عوامل ریسک سیستماتیک و حاکمیت شرکتی پرداختند. داده‌های موردنیاز پژوهش بر اساس یک نمونه آماری متشكل از ۱۱۸ شرکت در طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ به روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک انتخاب شدند. جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش تحلیل رگرسیونی چند متغیره و روش داده‌های ترکیبی با استفاده از نرم‌افزار اقتصادسنجی ایویوز^۴ استفاده گردید. نتایج پژوهش حاکی از آن است که ریسک سیستماتیک و حاکمیت شرکتی نقش واسطه‌ای بر رابطه مسئولیت اجتماعی و نگهداشت وجه نقد دارند، در واقع ریسک سیستماتیک باعث تضعیف اما حاکمیت شرکتی باعث تقویت رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نگهداشت وجه نقد می‌شود.

¹ South East Europe= SEE

² Chen et al

³ Eviews

ماکرونی و زندی (۱۳۹۶) به بررسی عکس العمل بازار در برابر نگهداشت وجه نقد مازاد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۹۳ پرداختند. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از سال ۱۳۸۸ تا سال ۱۳۹۳ می‌باشد. روش آماری مورد استفاده در این تحقیق روش داده‌های تابلویی می‌باشد. نتایج فرضیه‌های تحقیق بیان می‌کند که بین نگهداشت وجه نقد مازاد و حجم معاملات، روزهای معاملات بازدهی سهام، ریسک سیستماتیک رابطه مستقیم وجود دارد، بین واکنش بازار و نگهداشت وجه نقد مازاد هم رابطه مستقیم وجود دارد. در نهایت یافته‌های تحقیق نشان داد که شرکت‌هایی که وجه نقد زیاد در خود نگهداری می‌کنند باعث افزایش ریسک سیستماتیک می‌شود.

مدل و فرضیه‌های تحقیق

طبق نظر سیموتنین (۲۰۱۰)، اطلاعات جمع‌آوری شده توسط دارایی‌های نقدی ممکن است به دو طریق متفاوت با بازده سهام مورد انتظار، ریسک، گزینه‌های سرمایه‌گذاری و سودآوری شرکت مرتبط باشد.

از یک سو، سطوح بالای نقدینگی ممکن است نشان‌دهنده نگرانی مدیریتی در مورد جریان‌های نقدی عملیاتی آتی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری، القای پیوند مثبت بین نقدینگی مازاد و بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاری باشد، زیرا وجه نقد ممکن است به عنوان یک عامل کاهش‌دهنده در مواجهه با نوسانات آتی جریان‌های نقدی در نظر گرفته شود (حسن و همکاران، ۲۰۲۲)، با توجه به مطالب فوق فرضیه‌های زیر را مورد آزمون قرار می‌گیرد.

فرضیه اول: بین نگهداشت وجه نقد و بازده سهام مورد انتظار شرکت رابطه وجود دارد.

فرضیه دوم: بین نگهداشت وجه نقد و ریسک سیستماتیک شرکت رابطه وجود دارد

فرضیه سوم: بین نگهداشت وجه نقد و بازده واقعی سهام شرکت رابطه وجود دارد.

با توجه به چارچوب نظری و پیشینه‌ی تحقیق، الگوی تحقیق از نوع رگرسیون چند متغیره است. بنابراین، از مدل رگرسیونی به پیروی از تحقیقات واهل و همکاران^۱ (۲۰۲۰) برای انجام آزمون استفاده شده است.

الگوی شماره (۱):

$$\text{IRISK} = \beta_0 + \beta_1 \text{CH} + \beta_2 \text{BEME} + \beta_3 \text{CFA} + \beta_4 \text{DIVP} + \beta_5 \text{LEV} + \beta_6 \text{ROE} + \beta_7 \text{SIZE} + \varepsilon$$

الگوی شماره (۲):

$$\begin{aligned} \text{SYSTEMATIC_RISK} \\ = \beta_0 + \beta_1 \text{CH} + \beta_2 \text{BEME} + \beta_3 \text{CFA} + \beta_4 \text{DIVP} + \beta_5 \text{LEV} + \beta_6 \text{ROE} + \beta_7 \text{SIZE} \\ + \varepsilon \end{aligned}$$

الگوی شماره (۳):

$$\begin{aligned} \text{EXPECTED_EQUITY_RETURN} \\ = \beta_0 + \beta_1 \text{CH} + \beta_2 \text{BEME} + \beta_3 \text{CFA} + \beta_4 \text{DIVP} + \beta_5 \text{LEV} + \beta_6 \text{ROE} + \beta_7 \text{SIZE} \\ + \varepsilon \end{aligned}$$

متغیرهای وابسته IRISK: بازده سهام مورد انتظار

بازده سهام مورد انتظار که با توجه به تحقیقات چن و همکاران (۲۰۱۰) و حسن و همکاران (۲۰۱۴) به شرح مدل (۱) می‌باشد:

¹ Wahl et al

مدل (۱):

$$R_{i,t} - R_{f,t} = \alpha_t + \beta_t (R_{m,t} - R_{f,t}) + s_t SMB_t + h_t HML_t + a_t Aqfactor + \epsilon_t$$

در این مدل:

$$R_{i,t} - R_{f,t} = \text{بازده سهام مورد انتظار.}$$

$$R_{i,t} = \text{بازده ماهانه سهام برای شرکت } i.$$

$$R_{f,t} = \text{نرخ بدون ریسک ماهانه.}$$

$$R_{m,t} = \text{بازده موزون بازار.}$$

SMB_t و HML_t به ترتیب: عوامل اندازه و ارزش دفتری به ارزش بازار هستند.

عامل اندازه (SMB): این عامل تفاوت بین میانگین بازده‌های پرتفوی سهام شرکت‌های کوچک و پرتفوی سهام شرکت‌های بزرگ است و به صورت رابطه (۱) قابل محاسبه می‌باشد (راجکوپال و ونکاتچ لم^۱، ۲۰۱۱). رابطه (۱):

$$SMB = \frac{\left(\frac{S}{L} + \frac{S}{M} + \frac{S}{H}\right)}{3} - \frac{\left(\frac{B}{L} + \frac{B}{M} + \frac{B}{H}\right)}{3}$$

S/L : شرکت‌هایی که از نظر اندازه، کوچک هستند و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار آن‌ها پایین است.

S/M : شرکت‌هایی که از نظر اندازه، کوچک هستند و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار آن‌ها متوسط است.

S/H : شرکت‌هایی که از نظر اندازه، کوچک هستند و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار آن‌ها بالا است.

B/L : شرکت‌هایی که از نظر اندازه، بزرگ هستند و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار آن‌ها پایین است.

B/M : شرکت‌هایی که از نظر اندازه، بزرگ هستند و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار آن‌ها متوسط است.

B/H : شرکت‌هایی که از نظر اندازه، بزرگ هستند و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار آن‌ها، بالا است. شرکت‌های نمونه

بر اساس اندازه و نسبت ارزش دفتری به بازار، به شش پرتفوی S/H , S/L , S/M , B/H , B/L و B/M در پایان

هرسال طبقه‌بندی شده و پس از محاسبه میانگین بازده‌های ماهانه پرتفوی‌ها، عامل اندازه، طبق فرمول فوق محاسبه و

وارد مدل می‌شود.

عامل ارزش (HML): این عامل، تفاوت بین میانگین بازده‌های پرتفوی سهام شرکت‌های با نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار بالا و پرتفوی سهام شرکت‌های با نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار پایین است و به صورت رابطه (۲) قابل محاسبه می‌باشد (فاما و فرنچ، ۱۹۹۱).

رابطه (۲):

$$HML = \frac{\left(\frac{S}{H} + \frac{B}{H}\right)}{2} - \frac{\left(\frac{S}{L} + \frac{B}{L}\right)}{2}$$

ریسک سیستماتیک: systematic risk

ریسک شرکت بیانگر میزان حساسیت بازده شرکت نسبت به بازده بازار می‌باشد. از بتا به عنوان معیار و شاخص ریسک

سیستماتیک استفاده می‌شود این معیار نشان‌دهنده نوسانات بازده یک دارایی نسبت به نوسانات بازده شاخص بازار است.

$$E(R_i) = R_f + [E(R_m) - R_f] * \beta_i$$

$$\Rightarrow R_{it} = R_{ft} + (R_{mt} - R_{ft})\beta_i + e_{it}$$

R_{it} : نرخ بازده شرکت i در دوره t .

¹ Rajgopal And Venkatachalam

R_{ft} : نرخ بازدهی ریسک بی خطر در دوره t .

β_i : بتای بازار اوراق بهادار (ریسک سیستماتیک) شرکت i .

R_{mt} : نرخ بازده پرتفوی بازار در دوره t .

e_{it} : عوامل مزاحم.

لازم به ذکر است که برای اندازه‌گیری ریسک سیستماتیک، از اطلاعات مربوط به نرخ بازده اوراق بهادار و پرتفوی بازار موجود در سازمان بورس استفاده می‌شود. سازمان بورس برای اندازه‌گیری بازده واقعی اوراق بهادار از فرمول زیر استفاده می‌کند (جین و لو^۱، ۲۰۰۹).

$$R_{it} = \frac{(p_t - p_{t-1}) + DPS_t + SO_t + SR_t}{P_{t-1}}$$

R_{it} : بازده شرکت i در دوره زمانی t .

P_t : قیمت هر سهم در پایان دوره زمانی t .

P_{t-1} : قیمت هر سهم در پایان دوره زمانی $t-1$.

DPS_t : سود تقسیمی متعلق به هر سهم در دوره t .

SO_t : ارزش گواهینامه اختیار خرید سهم اعطاشده در دوره زمانی t .

SR_t : ارزش حق تقدم خرید سهام اعطایی در دوره زمانی t .

بتای حسابداری (ریسک سیستماتیک) با معادله روبرو محاسبه می‌شود:

$$\beta_i = \frac{COV(R_{it}, R_{mt})}{VAR(R_{mt})}$$

R_{it} : نرخ بازده شرکت i در دوره t .

R_{mt} : نرخ بازده پرتفوی بازار در دوره t .

بتای حسابداری از تقسیم کوواریانس بر واریانس به دست می‌آید که کوواریانس به بررسی و مقایسه تغییرات دو واریانس باهم می‌پردازد و واریانس پراکندگی را بررسی می‌کند که به صورت زیر محاسبه می‌شوند(سیور و ویلسون^۲، ۲۰۱۶).

$$COV(R_{it}, R_{mt}) = \frac{\sum (R_i - \bar{R}_i)(R_m - \bar{R}_m)}{n}$$

$$= E(R_i - \bar{R}_i)(R_m - \bar{R}_m)$$

$$VAR(R_{mt}) = E(R_m - \bar{R}_m)^2$$

return بازده واقعی سهام می‌باشد.

متغیر مستقل

CH: نگهداشت وجه نقد

از نسبت کل وجه نقد و معادل وجه نقد شرکت به کل دارایی‌های آن محاسبه می‌شود.

¹ Jin and Low

² Savor P, Wilson

متغیرهای کنترلی

Lev: اهرم مالی شرکت نسبت ارزش دفتری کل بدھی‌های شرکت به کل دارایی‌های آنان تعریف شده است.
Size: لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت تعریف شده است.
ROE: نسبت سود خالص به حقوق صاحبان سهام.
CFA: نوسان جریان نقدی به کل دارایی‌ها.
DIVP: سود سهام.
BEME: نسبت دفتری به ارزش ویژه بازار (الجار و همکاران^۱).

روش تحقیق

این پژوهش به دلیل اینکه نتایج آن می‌تواند در تدوین قوانین و مقررات بورس اوراق بهادار، استانداردهای حسابداری و حسابرسی استفاده شود، از نوع پژوهش‌های کاربردی و از طرفی به دنبال یافتن ارتباط بین چند متغیر است. روش‌شناسی آن از نوع علی و پس‌رویدادی است.

داده‌های پژوهش، ابتدا از نرم‌افزار رهآورد نوین و وب‌سایت سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سایر منابع تهیه شدند، سپس با جمع‌بندی و محاسبات موردنیاز در صفحه گسترده نرم‌افزار اکسل تجزیه و تحلیل شدند. تجزیه و تحلیل نهایی نیز به کمک نرم‌افزار آماری ایوبوز نسخه یازدهم انجام شد.

جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه‌ی آماری پژوهش، کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله‌ی زمانی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ بوده است. در این پژوهش، برای تعیین نمونه‌ی آماری از روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند استفاده شد؛ بدین‌صورت که در هر مرحله از بین کلیه شرکت‌های موجود در پایان سال ۱۳۹۵، شرکت‌هایی که دارای شرایط زیر نبوده‌اند، حذف شده و شرکت‌های باقی‌مانده برای انجام آزمون انتخاب شدند:

- شرکت‌ها باید در طول دوره‌ی مورد بررسی فعالیت داشته باشند.
- نمونه‌ی آماری شامل بانک‌ها و واسطه‌گری مالی نباشد.
- شرکت‌هایی که سال مالی آن‌ها به انتهای اسفندماه ختم می‌شود.

درنهایت، پس از طی مراحل مزبور نمونه‌ای به تعداد ۱۳۴ شرکت برای انجام آزمون فرضیه‌های پژوهش انتخاب شدند.

یافته‌های تحقیق آمار توصیفی

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
بازده واقعی	ERETURN	۳/۸۱۹	۴/۶۲۱	۹/۷۰۷	-۳/۴۰۵	۳/۵۸۲	-۰/۳۱۲	۱/۸۳۴
بازده مورد انتظار سهام	IRISK	۱۹/۰۴۹	۱۹/۲۶۵	۲۹/۸۴۲	۸/۳۲۷	۵/۱۰۶	-۰/۰۸۸	۲/۲۰۲

^۱ Al-Najjar

۳/۲۰۴	۰/۲۳۰	۰/۴۲۱	-۰/۱۰۰	۲/۰۱۷	۰/۸۵۷	۰/۸۷۲	SYSRISK	ریسک سیستماتیک
۷/۱۹۳	۲/۰۲۳	۰/۲۱۱	۰/۰۰۶	۱/۱۲۴	۰/۰۹۶	۰/۱۸۱	CH	نگهداشت نقدی
۵/۳۴۶	۱/۶۲۱	۴/۹۳۷	-۰/۲۶۱	۲۴/۳۲۶	۳/۷۹۲	۰/۴۷۴	BEME	نسبت ارزش بازار به دفتری
۵/۲۶۸	۱/۴۰۴	۰/۰۲۴	۰/۰۰۸	۰/۱۳۲	۰/۰۳۳	۰/۰۳۹	CFA	نوسان جریان نقدی
۲/۳۴۶	۰/۱۱۲	۰/۱۱۶	۰/۲۲۰	۰/۹۲۷	۰/۵۳۷	۰/۰۳۹	Lev	اهم مالی
۱۵/۹۲۶	-۳/۸۶۳	۰/۲۳۰	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۹۴۴	DIVP	سود تقسیمی
۲/۶۶۱	۰/۰۰۰	۰/۱۸۸	-۰/۳۲۵	۰/۵۷۸	۰/۱۶۲	۰/۱۷۵	ROE	بازده سرمایه
۲/۷۳۲	۰/۶۳۳	۰/۶۱۳	۵/۴۱۵	۸/۱۵۱	۶/۴۱۰	۶/۵۴۸	SIZE	اندازه شرکت
بازه زمانی: ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ یعنی ۶ سال نمونه آماری: ۱۳۴ شرکت تعداد مشاهدات: ۸۰۴ = ۱۳۴ * ۶								

میانگین بازده مورد انتظار سهام در شرکت‌های موردنرسی ۳.۸۱۹ می‌باشد. بازده مورد انتظار سهام یکپارچه ۹.۷۰۷ می‌باشد. میانگین نوسانات خاص شرکت‌ها ۱۹.۰۴۹ می‌باشد. میانگین نگهداشت وجه نقد ۰.۱۸۱ می‌باشد که با توجه به انحراف معیار ۱۹.۳ از نوسان نسبتاً بالایی برخوردار است. به طور متوسط تقریباً ۷.۰٪ از نوسان میانگین بازده حقوق صاحبان سهام ۱۷۵٪ می‌باشد.

ثابت بودن واریانس جمله خطاطا (باقیمانده‌ها)

یکی دیگر از فروض رگرسیون خطی این است که، تمامی جملات باقیمانده دارای واریانس برابر باشند. در عمل ممکن است این فرض چندان صادق نبوده و به دلایل مختلفی از قبیل: شکل نادرست تابع مدل، وجود نقاط پرت، شکست ساختاری در جامعه آماری، و ... شاهد پدیده ناهمسانی واریانس باشیم. برای بررسی این مشکل آزمون‌های مختلفی توسط اقتصاددانان معرفی شده است. در این مطالعه فرض همسانی واریانس باقیمانده‌ها از طریق آزمون واابت^۱ موردنرسی قرار گرفت. که نتایج آن در جدول (۲) نشان می‌دهد که در هر سه مدل، فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس رد می‌شود به عبارت دیگر می‌توان گفت که در هر سه مدل پژوهش، ناهمسانی واریانس وجود دارد. بنابراین، به منظور رفع ناهمسانی واریانس در هر سه مدل از رگرسیون حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) استفاده می‌کنیم.

جدول (۲): نتایج حاصل از آزمون ثابت بودن واریانس جمله خطاطا

نتیجه	احتمال	F آماره	مدل
ناهمسانی واریانس جمله خطاطا	۰.۰۳۳۹	۲.۱۹۱۴۰۷	اول
ناهمسانی واریانس جمله خطاطا	۰.۰۴۱۶	۱.۴۸۶۸۵۳	دوم
ناهمسانی واریانس جمله خطاطا	۰.۰۰۴۴	۲.۹۷۱۴۱۸	سوم

^۱ White

نرمال بودن جمله خطا

یکی از فروض مهم راجع به جمله باقیمانده این است که توزیع جملات آن نرمال باشد. به منظور آزمون نرمال بودن جمله خطا از آماره آزمون جارکو-برا^۱ استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده، مقدار احتمال آماره آزمون جارکو-برا، در هر سه مدل پژوهش بیشتر از ۵٪ می‌باشد. بنابراین در هر سه مدل فرضیه صفر مبنی بر نرمال بودن جمله خطا پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر، در هر سه مدل پژوهش، فرض نرمال بودن جزء خطا پذیرفته می‌شود.

جدول (۳): نتایج حاصل از نرمال بودن جمله خطا

مدل	آماره جارکو-برا	احتمال	نتیجه
اول	۶.۳۲۹	۰.۰۸۲	ناهمسانی واریانس جمله خطا
دوم	۲.۸۹۸	۰.۵۲۴	ناهمسانی واریانس جمله خطا
سوم	۲.۹۳۴	۰.۵۵۶	ناهمسانی واریانس جمله خطا

آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

قبل از تخمین مدل‌ها لازم است که روش تخمین (تلقیقی یا تابلویی) مشخص گردد. برای این منظور از آزمون F لیمر استفاده شده است.

همان‌طور که در جدول (۴) معنکس گردیده، احتمال F لیمر هر سه مدل پژوهش کمتر از ۵٪ می‌باشد لذا برای تخمین این مدل‌ها از روش تابلویی استفاده می‌شود. و با توجه به اینکه احتمال آزمون هاسمن هر سه مدل پژوهش کمتر از ۵٪ می‌باشد لذا از مدل اثرات ثابت برای تخمین این مدل‌ها استفاده شده است.

جدول (۴): نتایج حاصل از آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

مدل	آزمون	آماره	احتمال	نتیجه
اول	F لیمر	۷۰.۰۴۱۲۵۰	۰.۰۰۲۷	روش تابلویی
	هاسمن	۸۶۳۶۲۸۳	۰.۰۰۰۰	اثرات ثابت
دوم	F لیمر	۳.۳۴۹۳۱۷	۰.۰۰۵۸	روش تابلویی
	هاسمن	۱۴.۹۷۸۹۵۳	۰.۰۰۳۶۳	اثرات ثابت
سوم	F لیمر	۱۶۳.۵۷۹۹۱۸	۰.۰۰۰۰	روش تابلویی
	هاسمن	۸۵.۰۷۹۴۵۲	۰.۰۰۰۰	اثرات ثابت

تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها

فرضیه اول: بین نگهداشت وجه نقد و بازده سهام مورد انتظار شرکت رابطه مثبت وجود دارد.

به منظور آزمون این فرضیه از نتایج تخمین مدل ارائه شده در جدول (۵) بهره گرفته شده است. مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری) F برابر ۰.۰۰۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰.۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون $1/732$ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خودهمبستگی خطاهای نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین نشان می‌دهد، تقریباً ۵۸۰٪ تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل، توضیح داده می‌شوند.

^۱ Jarque-Bera

جدول (۵): نتایج تخمین مدل اول پژوهش

$IRISK = \beta_0 + \beta_1 CH + \beta_2 BEME + \beta_3 CFA + \beta_4 DIVP + \beta_5 LEV + \beta_6 ROE + \beta_7 SIZE + \epsilon$					
احتمال	t آماره	خطای استاندارد	ضریب برآورده	نماد	متغیر
۰/۰۰۵	۲/۸۵۳	۱/۱۶۱	۳/۳۱۳	CH	نگهداشت وجه نقد
۰/۲۲۱	۱/۲۲۵	۰/۰۴۶	۰/۰۵۷	BEME	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۰/۰۴۹	۱/۹۷۸	۱۱/۴۵۱	۲۲/۶۴۸	CFA	نوسان جریان نقدی
۰/۹۳۶	۰/۰۸۰	۱/۱۴۵	۰/۰۹۲	DIVP	سود تقسیمی
۰/۰۰۹	-۲/۶۴۰	۱/۹۷۱	-۵/۲۰۳	LEV	اهم مالی
۰/۰۰۱	-۳/۳۲۷	۱/۷۱۰	-۵/۶۸۸	ROE	بازدہ سرمایه
۰/۰۰۰	-۳/۶۸۹	۰/۴۶۷	-۱/۷۲۲	SIZE	اندازه شرکت
۰/۰۰۰	۹/۵۲۲	۳/۵۴۴	۳۳/۷۴۱	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
				ضریب تعیین	.۵۸۲
				ضریب تعیین تدبیل شده	.۵۶۷
				دوربین-واتسون	۱/۷۳۲
				آماره F	۸/۴۵۱
				احتمال (آماره F)	۰/۰۰۰

در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نگهداشت وجه نقد، ۳/۳۱۳ بوده که نشان‌دهنده تأثیر مثبت نگهداشت وجه نقد بر بازدہ سهام مورد انتظار می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نگهداشت وجه نقد در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار می‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه اول پژوهش را تأییدشده تلقی کرد این موضوع نشان‌دهنده این است که بین نگهداشت وجه نقد و بازدہ سهام مورد انتظار رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین نگهداشت وجه نقد و ریسک سیستماتیک شرکت رابطه مثبت وجود دارد

به منظور آزمون این فرضیه از نتایج تخمین مدل ارائه شده در جدول (۶) بهره گرفته شده است. مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری) F برابر ۰/۰۰۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۲/۱۲۷ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خودهمبستگی خطاهای را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین نشان می‌دهد، تقریباً ۱۱/۶۱٪ تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل، توضیح داده می‌شوند.

جدول (۶): نتایج تخمین مدل اول پژوهش

SYSTEMATIC_RISK					
$= \beta_0 + \beta_1 CH + \beta_2 BEME + \beta_3 CFA + \beta_4 DIVP + \beta_5 LEV + \beta_6 ROE + \beta_7 SIZE + \epsilon$					
احتمال	t آماره	خطای استاندارد	ضریب برآورده	نماد	متغیر
۰/۰۵۵	۱/۹۳۳	۰/۱۵۸	۰/۳۰۶	CH	نگهداشت وجه نقد
۰/۰۴۸	-۱/۹۹۰	۰/۰۰۴	-۰/۰۰۹	BEME	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری

۰/۱۳۶	-۱/۴۹۷	۲/۰۲۹	-۳/۰۳۷	CFA	نوسان جریان نقدی
۰/۲۵۷	۱/۱۳۷	۰/۲۸۰	۰/۳۱۸	DIVP	سود تقسیمی
۰/۲۲۱	۱/۲۲۷	۰/۲۳۸	۰/۲۹۲	LEV	اهرم مالی
۰/۰۱۰	۲/۶۰۴	۰/۲۱۰	۰/۵۴۶	ROE	بازده سرمایه
۰/۴۸۰	-۰/۷۰۷	۰/۱۵۰	-۰/۱۰۶	SIZE	اندازه شرکت
۰/۲۲۱	۱/۲۲۶	۱/۰۰۰	۱/۲۲۷	C	مقدار ثابت(عرض از مبدأ)
٪۶۱					ضریب تعیین
٪۵۱۳					ضریب تعیین تبدیل شده
۲/۱۲۷					دوربین-واتسون
۳/۰۹۲					F آماره
۰/۰۰۰					احتمال (آماره F)

در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نگهداشت وجه نقد ، ۰.۳۰۶ بوده که نشان‌دهنده تأثیر مثبت نگهداشت وجه نقد بر ریسک سیستماتیک می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نگهداشت وجه نقد در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار نمی‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه دوم پژوهش را نمی‌توان تأییدشده تلقی کرد این موضوع نشان‌دهنده این است که بین نگهداشت وجه نقد و ریسک سیستماتیک رابطه مستقیم و معناداری وجود ندارد. لذا فرضیه دوم رد می‌شود.

فرضیه سوم: بین نگهداشت وجه نقد و بازده واقعی شرکت رابطه مثبت وجود دارد.

به منظور آزمون این فرضیه از نتایج تخمین مدل ارائه شده در جدول (۷) بهره گرفته شده است. مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری) F برابر ۰.۰۰۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰.۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۱/۷۹۵ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خودهمبستگی خطاهای را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین نشان می‌دهد، تقریباً ۴۰.۸٪ تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل، توضیح داده می‌شوند.

جدول (۷): نتایج تخمین مدل اول پژوهش

EXPECTED_EQUITY_RETURN = $\beta_0 + \beta_1 CH + \beta_2 BEME + \beta_3 CFA + \beta_4 DIVP + \beta_5 LEV + \beta_6 ROE + \beta_7 SIZE + \epsilon$					
احتمال	آماره t	خطای استاندارد	ضریب برآورده	نماد	متغیر
۰/۰۰۰	۳/۶۹۱	۰/۰۳۰	۰/۱۰۹	CH	نگهداشت وجه نقد
۰/۴۹۲	-۰/۶۸۸	۰/۰۳۴	-۰/۰۲۳	BEME	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۰/۰۸۳	۱/۷۳۸	۱۳/۹۹۸	۲۴/۳۲۹	CFA	نوسان جریان نقدی
۰/۱۰۵	۱/۴۲۵	۲/۰۵۴	۲/۹۲۸	DIVP	سود تقسیمی
۰/۰۴۹	-۱/۹۷۶	۱/۹۶۰	-۳/۸۷۲	LEV	اهرم مالی
۰/۰۱۹	-۲/۳۵۳	۱/۸۲۴	-۴/۲۹۳	ROE	بازده سرمایه
۰/۰۰۰	-۸/۳۹۶	۰/۷۵۴	-۶/۳۲۸	SIZE	اندازه شرکت
۰/۰۰۰	۸/۱۶۳	۵/۵۰۲	۴۴/۹۱۳	C	مقدار ثابت(عرض از مبدأ)

%۴۰۸	ضریب تعیین
%۳۹۸	ضریب تعیین تغییل شده
۱/۷۹۵	دوربین-واتسون
۴۱/۹۴۰	آماره F
.۰/۰۰۰	احتمال (آماره F)

در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نگهداشت وجه نقد ، ۰.۱۰۹ بوده که نشان‌دهنده تأثیر مثبت نگهداشت وجه نقد بر بازده واقعی شرکت می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نگهداشت وجه نقد در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار می‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه سوم پژوهش را می‌توان تأییدشده تلقی کرد این موضوع نشان‌دهنده این است که بین نگهداشت وجه نقد و بازده واقعی شرکت رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. لذا فرضیه سوم رد نمی‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

در بازارهای سرمایه که دسترسی آسان به تأمین‌کنندگان وجود دارد و می‌توان فوراً منابع مالی را تأمین کرد، شرکت‌ها تمايل دارند دارایی‌های نقدی کمتری را در ذخایر خود نگهداشن. در کشورهایی که کمترین حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران وجود دارد، شرکت‌ها دو برابر شرکت‌های کشورهایی که حقوق سرمایه‌گذاران به خوبی محافظت می‌شود، وجه نقد دارند. در این شرایط، سرمایه‌گذاران نمی‌توانند مدیران را از نگهداری وجه نقد بیش از حد منع کنند. ابزارهای مالی موجود در پرتفویل یک شرکت همچنین احتکار وجود نقد را کاهش می‌دهد زیرا این ابزارها به راحتی می‌توانند برای افزایش سرمایه و همچنین برای پوشش ریسک استفاده شوند. علاوه بر این، مقادیر زیادی وجه نقد عمده‌تاً توسط شرکت‌هایی نگهداری می‌شود که در معرض افق‌های سرمایه‌گذاری بیشتری هستند و برای جلوگیری از هزینه فرصت و کمبود وجه نقد در صورت برانگیختن فرصت سرمایه‌گذاری بهینه، وجه نقد را نگهداری می‌کنند. انگیزه احتیاطی نگهداری وجه نقد نشان می‌دهد که ریسک شرکت برای تأمین مالی مجدد بر سطح دارایی نقدی آن نیز تأثیر می‌گذارد، زیرا شرکت‌ها مقادیر زیادی پول نقد نگهداری می‌کنند تا از ریسک تأمین مالی مجدد جلوگیری کنند و نقدينگی بیشتری را که ناشی از جریان‌های نقد آزاد در دسترس تأمین‌کنندگان مالی است، پس انداز کنند (ژی و همکاران^۱، ۲۰۱۷).

پژوهش حاضر، به بررسی رابطه بین نگهداری وجه نقد و بازده سهام مورد انتظار می‌پردازد. این پژوهش تعدادی پیامدهای قابل آزمون بر روی رابطه بین نگهداری وجه نقد و بازده سهام مورد انتظار ایجاد نمود. اولاً، افزایش ریسک جریان‌های نقدی منجر به افزایش بازده سهام مورد انتظار و سود انباسته می‌شود. در داده‌ها باید یک همبستگی مثبت بین نگهداری وجه نقد و بازده حقوق صاحبان سهام مشاهده شود. دوم، بزرگی این همبستگی برای شرکت‌هایی که فرصت‌های سرمایه‌گذاری سودآور کمتری دارند، بیشتر است. این پیش‌بینی از این واقعیت ناشی می‌شود که در مدل، شرکت‌هایی با فرصت‌های سرمایه‌گذاری سودآور کمتر، کسری کوچک‌تر از ارزش کل خود را به گزینه‌های رشد مرتبط می‌کنند و از این رو، بازده مورد انتظار در دارایی‌های این شرکت‌ها در محل، وزن بیشتری در تعیین کل ارزش بازده مورد انتظار دارد. در نتیجه، تغییر در ریسک‌پذیری جریان‌های نقدی تولیدشده توسط دارایی‌های یک شرکت منجر به تغییر بزرگ‌تر در بازده مورد انتظار می‌شود، هرچه سودآوری گزینه رشد شرکت کمتر باشد. نتیجه این است که دو شرکتی که فقط در سودآوری سرمایه‌گذاری آتشان تفاوت دارند، افزایش یکسانی در بازده سهام مورد انتظار را تجربه می‌کنند، تنها در صورتی که شرکتی با فرصت سرمایه‌گذاری سودآورتر، افزایش ریسک بیشتری را تجربه کند. با توجه به اینکه افزایش

¹ Xie

بیشتر در ریسک باعث افزایش بیشتر در دارایی‌های نقدی نیز می‌شود، یک اثر حاصله‌ای قوی‌تر از بازده سهام مورد انتظار باید بر نگهداری وجه نقد در شرکت‌هایی با گزینه‌های رشد سودآورتر مشاهده شود.

نتیجه آزمون فرضیه اول نشان داد بین نگهداشت وجه نقد و بازده سهام مورد انتظار شرکت رابطه مثبت وجود دارد. دارایی‌ها و ریسک خاص به توضیح نگهداری وجه نقد کمک می‌کند زیرا زمانی که شرکت‌ها در معرض خطرات بالاتر هستند، تمایل به نگهداری وجه نقد بیشتری دارند. لذا ریسک بالاتر نه تنها با ریسک سیستماتیک بلکه با ریسک غیر سیستماتیک یا خاص توضیح داده می‌شود. با توجه به این یافته می‌توان نتیجه گرفت که نادیده گرفتن رابطه بین نگهداری وجه نقد و ریسک خاص می‌تواند منجر به ایده اشتباه شود که ریسک خاص بر بازده مورد انتظار و ارزیابی ریسک در شرکت تأثیر نمی‌گذارد مدل قیمت‌گذاری دارایی شرکت‌های پرریسک‌تر (یعنی شرکت‌هایی که همبستگی بالاتری بین جریان‌های نقدی و نوسانات ریسک خاص دارند) بیشترین نیازهای پوشش ریسک را دارند، زیرا احتمال بیشتری دارد که در شرکت‌هایی که بیشترین نیاز به تأمین مالی خارجی دارند، کمبود جریان نقدی را تجربه کنند. بنابراین پس‌اندازهای بهینه شرکت‌های ریسک‌پذیر بیشتر از پس‌اندازهای شرکت‌های ریسک‌پذیر است شرکت‌های کم ریسک اجازه می‌دهد تا تعدادی پیامدهای قابل آزمون بر روی رابطه بین پول نقد، دارایی‌ها و بازده سهام مورد انتظار ایجاد کنند. شوک‌های جریان نقدی بدون قیمت، حاوی اطلاعاتی در مورد ریسک قیمت‌گذاری شده آتی هستند. یک شوک خاص مثبت حساسیت ارزش شرکت را به عوامل ریسک قیمت‌گذاری شده کاهش می‌دهد و به طور همزمان اندازه شرکت و ریسک خاص را افزایش می‌دهد. بنابراین ناهنجاری‌ها برای شرکت‌هایی با نوسانات جریان نقدی خاص بالا بیشتر است. نتیجه آزمون فرضیه دوم نشان داد بین نگهداشت وجه نقد و ریسک سیستماتیک شرکت رابطه مثبت وجود ندارد.

می‌توان گفت زمانی که ریسک‌های سیستماتیک توسط شوک‌های بازار هدایت می‌شود، شرکت‌ها را می‌توان به عنوان مجموعه‌ای از دارایی صفر بتا و دارایی ریسک‌پذیر در نظر گرفت. هنگامی که یک شوک مثبت خاص رخ می‌دهد، اندازه دارایی صفر بتا افزایش می‌یابد و آن را به کسری بزرگ‌تر از ارزش کل سبد تبدیل می‌کند. در نتیجه، بتای کلی شرکت و همچنین بازده سهام مورد انتظار کاهش می‌یابد. بنابراین، هر مشخصه شرکت که با تاریخچه شوک‌های جریان نقدی خاص مرتبط باشد، می‌تواند به توضیح بازده مورد انتظار سهام کمک کند. از آنجایی که گزینه‌های سرمایه‌گذاری ادعاهای اهرمی در مورد دارایی‌های موجود هستند، معمولاً ریسک بیشتری نسبت به سرمایه‌ای شده در نظر گرفته می‌شوند.

نتیجه آزمون فرضیه سوم نشان داد بین نگهداشت وجه نقد و بازده واقعی شرکت رابطه مثبت وجود دارد. افزایش ریسک جریان‌های نقدی منجر به افزایش بازده سهام مورد انتظار و سود انباسته می‌شود. در داده‌ها یک همبستگی مثبت بین نگهداری وجه نقد و بازده حقوق صحابان سهام مشاهده شد. از این‌رو، بازده مورد انتظار دارایی‌های شرکت‌ها در محل، وزن بیشتری در تعیین بازده مورد انتظار کلی دارند. به‌طور کلی، نتایج حاکی از آن است که هر متغیر اقتصادی مرتبط با تاریخچه شوک‌های خاص می‌تواند به توضیح بازده مورد انتظار سهام کمک کند. نتایج از تحلیل رگرسیون چندگانه نشان می‌دهد که رابطه مثبت و معنی‌داری بین نگهداری وجه نقد و بازده مورد انتظار وجود دارد. یافته‌های ما نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که دارایی‌های نقدی بالاتری دارند، تمایل دارند بازده مورد انتظار سهام بالاتر و نوسانات بیشتری در جریان‌های نقدی خود داشته باشند. این ارتباط مثبت بین نگهداری وجه نقد و نوسانات جریان نقدی، از این واقعیت حمایت می‌کند که شرکت‌ها وجه نقد را انگیزه احتیاطی نگه می‌دارند. سپس شرکت‌هایی که دارایی وجه نقد بالاتری دارند، دارای جریان‌های نقدی با نوسان بالاتر (به معنی ریسک بالاتر) و بازده سهام مورد انتظار بالاتری هستند. یک توضیح منطقی برای این رابطه این است که نگهداری وجه نقد شرکت‌ها نشانه‌ای از خطرات بالقوه است. بنابراین، سرمایه‌گذاران انتظار بازده بالاتری دارند. همچنین، از طریق تجزیه و تحلیل نمونه، مشاهده شد که این رابطه حتی پس از کنترل ویژگی‌های مختلف شرکت ادامه دارد. می‌توان نتیجه گرفت که نگهداری وجه نقد مستقل از بخش اقتصادی که

شرکت به آن تعلق دارد، تأثیر مثبتی بر بازده مورد انتظار دارد. از سوی دیگر، هنگامی که شرکتها را بر اساس اندازه مرتب می‌شود، به این نتیجه می‌رسیم که بازده سهام مورد انتظار با بزرگ‌تر شدن شرکتها کاهش می‌یابد. به همین ترتیب، نگهداری وجه نقد در شرکتهای بزرگ‌تر بیشتر بود نسبت به کوچک‌ترها این بدان معناست که شرکتهای بزرگ‌تر برای تأمین مالی فرصت رشد آینده خود و تحقق پروژه‌های سرمایه‌گذاری خود به پول نقد بیشتری نیاز دارند. به طور کلی، این شواهد تجربی نشان می‌دهد که نگهداری وجه نقد ممکن است حاوی اطلاعات ریسک اضافی برای توضیح میزان مورد انتظار باشد بازده حقوق صاحبان سهام، که توسط مدل سه عاملی فاما و فرانسه در نظر گرفته نشده است. از این رو، نتایج ما از فرضیه‌هایی حمایت می‌کند که نشان می‌دهند نگهداری وجه نقد منبعی از ریسک است و به عنوان یک عامل پیش‌بینی کننده ضروری برای بازده سهام مورد انتظار در مورد رابطه بین نگهداری وجه نقد و ریسک سیستماتیک عمل می‌کند.

پیشنهادهای کاربردی

با توجه به فرضیه اول، با توجه به فرضیه اول پیشنهاد می‌شود شرکتهایی که در معرض ریسک‌های پیش‌بینی نشده قرار دارند برنامه‌ریزی نگهداشت وجه نقد را در الوبت قرار دهند. در جهت تحقیقات آتی پیشنهادت به شرح ذیل می‌باشد: موضوع مهم دیگر برای تحقیق می‌تواند بررسی این رابطه برای شرکتهای نوپا باشد، این شرکتها جوان‌تر هستند و رشد سریع‌تری دارند. بنابراین، این شرایط برآورد بازده سهام مورد انتظار برای سرمایه‌گذاران در این نوع شرکت را دشوار می‌کند. همچنین، ممکن است جالب باشد که این رابطه را برای شرکتهایی که توسط سرمایه‌های خطرپذیر تأمین مالی می‌شوند، بررسی نمایند.

همچنین بسیاری از عوامل خاص می‌توانند باعث اختلاف در نگهداری وجه نقد در بازارهای نوظهور نسبت به بازارهای توسعه‌یافته شوند. نمونه‌هایی از این‌ها، یعنی ویژگی‌های نهادی مانند ساختارهای شناختی، هنجاری و تنظیمی. این عوامل نقش مرتبطی در تعیین شیوه‌های مالی شرکت مانند نگهداری وجه نقد و شیوه‌های مالی محافظه‌کارانه دارند و به عنوان پیامد توسعه نهادی آهسته شناخته می‌شوند علاوه بر این، ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی از جمله قوانین و نگرش بازیگران در بسیاری از مناطق نوظهور ضعیف است لذا می‌توان گفت در پژوهش‌های آتی فرهنگ‌سازمانی و نگهداشت وجه نقد، مدیریت ریسک و نگهداشت وجه نقد و همچنین پیشنهاد می‌شود رابطه بین سوگیری شناختی و نگهداشت وجه نقد مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- ✓ اقدامی، اسماعیل، مشکی میاوقی، مهدی، کرد رستمی، سهراب، خردیار، سینا، (۱۳۹۹)، بررسی رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نگهداشت وجه نقد با تأکید بر نقش واسطه‌ای عوامل ریسک سیستماتیک و حاکمیت شرکتی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۹، شماره ۳۴، صص ۴۵-۳۵.
- ✓ اصولیان، محمد، تجویدی، الناز، پازوکی، یاسمون، (۱۴۰۰)، وجه نقد مازاد، ارزش شرکت و ریسک نقدشوندگی سهام در شرکتهای دارای فرصت رشد یا محدودیت مالی، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۸، شماره ۲، صص ۲۴۸-۲۷۳.
- ✓ Al-Najjar, B. and Clark, E. (2017), "Corporate governance and cash holdings in MENA: evidence from internal and external governance practices", Research in International Business and Finance, 39, 1-12.

- ✓ Chang, C. C., & Yang, H. (2022). The role of cash holdings during financial crises. *Pacific-Basin Finance Journal*, 72, 101-733.
- ✓ Chen, H., Yang, D., Zhang, J. H., & Zhou, H. (2020). Internal controls, risk management, and cash holdings. *Journal of Corporate Finance*, 64, 101695.
- ✓ Chen, J., Jia, Z. and Sun, P. (2016), "Real option component of cash holdings, business cycle, and stock returns", *International Review of Financial Analysis*, Vol. 45, pp. 97-106
- ✓ Chung, K.H., Kim, J.C., Kim, Y.S. and Zhang, H. (2015), "Information asymmetry and corporate cashholdings", *Journal of Business Finance and Accounting*, 42(9), 1341-1377.
- ✓ Duong, H. N., Nguyen, J. H., Nguyen, M., & Rhee, S. G. (2020). Navigating through economic policy uncertainty: The role of corporate cash holdings. *Journal of Corporate Finance*, 62, 101-607.
- ✓ Garavito, J. V., Chión, S. J. (2021). Relationship between cash holdings and expected equity returns: evidence from Pacific alliance countries. *Journal of Economics, Finance and Administrative Science*.
- ✓ Hasan, M. M., Habib, A., & Zhao, R. (2022). Corporate reputation risk and cash holdings. *Accounting & Finance*, 62(1), 667-707.
- ✓ Keynes, J.M. (1936), "The general theory of employment, investment, and money", London and New York.
- ✓ Loi, F. L., Chen, J. J., & Qiao, Z. (2022). CEO cultural background and corporate cash holdings. *Accounting & Finance*.
- ✓ Mercado Integrado Latinoamericano(2020), "Market data", available at: <https://mercadomila.com/wp-content/uploads/2020/03/MILA-News-101>.
- ✓ Miller, M.H. and Orr, D. (1966), "A model of the demand for money by firms", *The Quarterly Journal of Economics*, 80(3), 413-435.
- ✓ Modigliani, F. and Miller, M.H. (1958), "The cost of capital, corporation finance and the theory of investment", *The American Economic Review*, 48(3), 261-297.
- ✓ Rao, R., Tang, H. and Chandrashekhar, S. (2013), "Do corporate cash holdings predict stock returns?", *The Journal of Investing*, 22(2), 29-39
- ✓ Siddiqua, G. A., ur Rehman, A., & Hussain, S. (2018). Asymmetric targeting of corporate cash holdings and financial constraints in Pakistani firms. *Journal of Asian Business and Economic Studies*.
- ✓ Wang, F. (2012), "Idiosyncratic corporate liquidity and equity returns", *Banking and Finance Review*, 4(2), 47-70
- ✓ Xie, X., Wang, Y., Zhao, G. and Lu, W. (2017), "Cash holdings between public and private insurers-a partial adjustment approach", *Journal of Banking & Finance*, 82, 80-97.